

NAPREJ.

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Oznaniš
Za navadno tiskovno
vrsto se plačuje:
6 kr., ktera se enkrat,
9 " " " dvakrat,
12 " " " trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štampelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 20.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

Ljubljanski deželni zbor.

6. marca (22. seja.) Zadnje seje zapisnik se je prebral in potrdil. G. prvosednik je oznanil, da se je poslanstvu odpovedal g. Pinder, in da bode treba voliti novega perovodjo. V odbor za posvetovanje g. Derbičevega nasveta o zakonu vojaškega nabora so izvoljeni gg.: Mulley, Derbič, Koren, Guttman, in Gustav grof Auersberg. Naznanil je dalje g. prvosednik, da je poslanec g. Klemenčič dobil 5 dni odpusta; da je zagorska srenja (na Dolenskem) podala prošnjo, naj bi se zopet naredil nek pot, kakor je bil poprej; ponikviska srenja pa, da bi ne plačevala razredovine (hausklassensteuer) od vinograjskih zidanic, in da je z Dunaja poslana prošnja, da bi se podpirali bolni dijaci. Vse prošnje so se izročile na presod prosilnemu odboru. Potem je g. Ambrož bral nasvete deželnega odbora o vprašanji, koliko bi se vračevati moralo za vojaško pripravo, in svetoval, naj bi se to izročilo novčnemu odboru. C. komisar, vladni svetovavec g. Roth je opomnil, da bi se taka povračila po vsej pravici morala dajati; g. Brolih pak je podpiral nasvet deželnega odbora, in tudi glasovanje ga je potrdilo. Na to je poročevavec g. Ambrož govoril o mostu, ki bi se imel zidati preko Save od Krškega na Videm; djal je, da most potrebuje 34.281 gld. 19 kr. stare veljave, potje do mosta pa 10.906 gld. 26 kr. stare veljave stroškov, in da svetuje deželni odbor: 1) naj bi dežela naredila most in ceste, ali tudi mitnice (šranke) bi morale ostati deželne; 2) ako bi pa državna blagajnica v 15 letih most vzela, da bi nje bil, potem bi tudi morala povrniti stroške; 3) naj se za 20 let v kakej hranilnici temu delu potrebni novci vzemó na posodo; 4) naj se to podá deželnemu odboru; 5) nasvet pa naj se izroči novčnemu odboru. G. Mulley se potem oglasi, da most je sicer potreben, toda samo obližju, pa ne vsej deželi, in jemlje v misel most na verigah v Gradcu in mnogo cest po Notranjskem, rekoč da most je zidal samo en obrtnik, ceste so pa delali Notranjci s a m i; torej svetuje, naj bi se tudi le-tá most v delo dal kacemu obrtniku ali pa kakej delniškej družbi (akzienverein), toda mitnice in tudi most bi po 50 letih moral ostati deželi. Ta nasvet ima v sebi tudi nekoliko nasveta deželnega odbora; zato ga je potrdilo glasovanje. Poročevavec g. Ambrož je govoril še o mostu v Ratečah, ki bi prizadel 25.796 gld. 54 kr. stare veljave stroškov. Ta reč se je izročila novčnemu odboru. Za perovodjo je bil izvoljen g. Vilhar.

9. marca (23. seja.) Zadnje seje zapisnik se je prebral in potrdil. G. prvosednik je oznanil, da je v odboru za porotnice za prvomestnika izvoljen g. dr. Bleiweis in za persnika g. dr. Zupan. Potem so na vrsto prišli stroški, ob kterih se trdijo cerkve in duhovska poslopja, in o novcih

(denarjih), kterih potrebuje cerkev. Poročevavec g. Kromer je bral, kaj misli o tej stvari odbor, ki je za to izvoljen in tudi njegov nasvet namreč „da bi kranjskej vojvodini odborov načrt obveljal za zakon, kteri naj bi se Nj. veličanstvu dal potrditi.“ Prišel se je glavni razgovor, v kterem so se glasili gg. poslanci: Koren, dr. Zupan, vladika in knez Vidmar, dr. Toman, Mulley, Dežman in pl. Wurzbach. Dr. Zupan je nasvetoval, „naj se visokej vladi podá prošnja, da bi pred prvi državni zbor položil se načrtan zakon, po kterem bi se odkupilo cerkveno patronstvo, in da bi se to délo na glasovanje še le na koncu vseh razgovorov o tej stvari.“ V obširnejšem razgovoru je pri §. 1. storil baron Apfaltern nasvet, ki ni bil potrjen, ampak obveljalo je, kakor je želel odbor; pri §. 2. je g. dr. Toman storil nasvet, kterega je pa umeknil, ko je to reč na tanko razložil g. c. namestnik; pri §. 3. je g. dr. Zupan storil nasvet, kterega je po razgovoru tudi umeknil; pri §. 4. nasvet g. dekana Tomana ni bil podpiran, ampak obveljalo je tudi zdaj kar je priporočal odbor; pri §. 5. je zbornica dovolila majhen beseden popravek g. dekana Tomana, ker ga je podpiral c. namestnik in vladika, in ker se ga tudi ni branil poročevavec. §. 6. in §. 7. je zbornica odobrila. Pri §. 8. je bil dolg razgovor, po kterem sta padla nasveta g. dr. Zupana in dr. Tomana. V živahnem razgovoru so se glasili gg.: dr. Wurzbach, Derbič, Anton grof Anersberg, Kapelc, dr. Toman, baron Apfaltern, dr. Zupan, pl. Strahl in c. namestnik baron Schloissnigg, ki je podpiral vladen nasvet. Obveljal je odborov nasvet, da bi patronstva ne prevzela tretjine, temuč petino stroškov. Prihodnja seja v torek 10. dan t. m.; razgovor bode še dalje o patronstvu in o realki *)

Dopisi.

Senožče 2. marca. — Govor poslanca g. dr. Tomana 24. dan februarja v seji deželnega zbora mislimo, da je vsacemu Kranjcu globoko v srce segnil. Iskreni domoljub je na tanko razjasnil, zakaj se je pod nesrečnim absolutizmom iz srčnih žil mozgala kri ubozemu pa do vladarja vendar zmirom zvestemu Kranjcu. Povsod odmeva hvala g. doktorju, ki vé za naše rane, in ki nam bi rad pomogel, ako bi mogoče bilo. Tudi mi imamo obilo izgledov, kakoršnih je dr. Toman dovolj naštel. Tako na pr. se večkrat prigodi, kadar se pre-

*) Ker ni mogoče na tanko popisati vsega, kar se je svetovalo v tej seji, mislimo poznejše častitim bralcem podati ves ta zakon.

pisuje kako posestvo z gospodarja na gospodarja, da je treba desetega denarja (percentualgebühr) plačati več, nego se na leto dobiva iz posestva surovega dohodka, pa naj-si bode posestvo v očitnej dražbi še tako ugodno v najem (štant) dano. Kmetu je dalje tudi plačevati več davkov, nego more na leto po najumnejšem potu pridelati. Tacih namér se največ nahaja pod Nanosom. Ali je tedaj mogoče, da bi se davki plačevali izpod rok? Nikakor ne! Čedalje bolj se množijo dolgovni na davkih, in kmalo bodo sami dolžniki po zemljiščih.

Ker uže govorimo o bremenih, tedaj ne moremo zamolčati pekoče rane, ki nam je zadnja leta vsekana v srca, ker kmalo ne bomo več imeli gozda. Kakor je znano, razdeljena je loza, ki je poprej bila pod oblastjo senožeške grajščine; toda mi nismo dobili, kolikor se je bilo najjati. Gozdna deželna komisija v Ljubljani je nam bila po ukazu 12. julija 1859, št. 1106 dala na znanje, da pri gozdnej razdelitvi, ako hočemo, da bode veljavna, smé grajščini ostati 500, ali največ 600 orali, da torej vse drugo pride kmetom v délež. Toda po nagibih, ki so nam popolnoma skriti, zgodilo se je čisto drugače. Grajščina je dobila namestu 600 blizu do 1500 orali séčnega (schlagbar) lésa; — mnogim soseskam pak je oddeljenega nekaj grmovja ali pa jako golih tál. Ker čutimo, da tudi mi dišemo nekoliko ustavne sape, zato menda ne zajdemo, če se obrnemo do svojih zastopnikov pri deželnem zboru, naj bi si prizadevali, da pride tudi naše jako silno vprašanje na vrsto; naj bi se prav na tanko pretresli načrtje, po katerih so nam delili gozd, in krivica, ki nas tako bridko tare, naj bi se izpravila na dan. —

Iz Maribora. Pisal sem vam ua dan, da smo dobili naslednika rajncemu vladiki Slomščeku. Tukajšni Nemci so ga radostni prejeli, Slovenci so ga pa gledali, da resnico povem, s plašnjim očesom. Prvi pastirski list je na svitlo prišel v latinskem, nemškem in slovenskem jeziku. V mariborskem predmestji sv. Magdalene, kjer se do zdaj v cerkvi ni po nemški pridigovalo, kajti župljanje (farmani) so kmetje z desnega brega Drave, vendar se je zdaj čital nemški pastirski list. „Correspondent für Untersteiermark“ veli, da se je zdaj angelj mira vselil v Maribor. — Fara sv. Magdalene je bila do zdaj slovenska; ne vem torej, da bi se bili v petih mesecih ponemčili prebivalci mariborskega obližja. Kakor vidite, ne bi se mogli sprijateljiti z novim cerkvenim pastirjem, da nas ni potolažil s svojim nasvetom v konzistorskej seji, da se ima po vsej škofii slaviti tisočletnica sv. Cirila in Metoda. Bali smo se, da bi nam to praznovanje ne bilo splavalo po Dravi, kar so nam uže tudi prerokovali Nemci.

G. gymn. prof. I. Majciger je poslovenil iz češkega knjigo dr. I. Bily-a, po imenu „zgodovina ss. apostolov Cirila in Metoda.“ Knjiga bode imela 20 tiskanih pol v vélikej četvrtki; tiskala se bode v Pragi pri Bellmanu, kjer se nahajajo drvo-rezi važnejših prigodeb iz življenja sv. Cirila in Metoda.* —

Dostavek. Ta dopis je bil poslan v Zagreb „Narodnim Novinam;“ ali zdel se nam je z več pogledov tako važen in zanimljiv, da smo ga tudi mi nekoliko skrajšanega podali svojim čestitim bralcem.

Vredništvo.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. 4. dan t. m. je prišlo iz Bistriškega okraja z Notranjskega poslanstvo v Ljubljano k cesarskemu namestniku s to-le prošnjo in tožbo: „od več strani je čuti, da so Rečanje prosili, naj vlada popravi cesto od sv. Petra na Krasu do Reke zato, ker je neprimerna in tako slabo iz-

*) Ta knjiga je oznanjena tudi v zadnjem „Glasniku.“

peljana, da vedno drži s hriba v hrib. Slišali smo, da se vlada tega ne brani, in da je ne misli samo popraviti, ampak sem ter tje tudi presukati, tako na pr. od sv. Petra do Bistrice. Sedanja cesta bi torej bila čisto opuščena, ker nova bi šla od sv. Petra na Reko po brkinskej zemlji na unej strani hriba, na katerem stoji Šiljni tabor. Nam Pivčanom tje do Trnovega in vsej deželi, celó državi preti velika škoda; zato smo prišli do cesarskega namestnika, da mu poklanjamo svoje misli in vzroke: 1) do denšnjega dneva nihče ni vprašal ne gosposke ne sosesk, ali se ima, in kako se ima presukniti cesta od sv. Petra na Reko; najdemo se tudi, da vlada ne bode raja poslušala dvéh ali samo enega človeka, nego 8000 siromakov, kateri imajo živež od le-té ceste; 2) stara cesta drži skozi vasi: sv. Peter, Radohovo vas, Parje, Drškovice, Zagorje, Knežák, Šembije in Trnovo; na desnej in levej roki ob cesti pak stojé vasi: Petelinje, Trnje, Klénik, Pálčije, Juršiče, Bèč, Koritnice in Šiljni tabor; ali nova cesta bi samo držala mimo enega gradiča in dvéh ali tréh vasic; 3) stara cesta je dolga samo dve uri, nova pak bi morala biti skoraj polovico daljša, in trebalo bi ne mara vtekniti še eno c. k. pošto; 4) izkušeni možje pravijo, da bi se ob manjših stroških in laže ugodno popravile, vzlasti pa laže trdile štiri stare ceste, nego ta nova sezidala; 5) tla, po kterih ima držati nova cesta, največ so tako mehka in grézna, polna globánj in jarkov, ter imajo tako malo belega kamenja, da so jih bili zapustili zemljemerci, ko so 1855 ondod ukrepali, kod bi se izpeljala železnica, in umérili so jo sploh preki stare ceste. Koder pa lahko teče železnica, mislimo da pojde še laže vozna cesta; 6) ako bi stara cesta nehala biti cesarska, nikdar je ne bi trdile soseske, kajti preuboge so, da bi noč in dan v Globelniku držale grebljico v roki, ter nape-ljavale voz za vozom kamenja, katero po strminah odjédajo deževne plohe; 7) leta 1859 so vasi preki stare ceste imele nekteri dan po 4000 do 6000 vojakov pod streho; preki nove ceste pa ne bode strelj za 500 vojakov. — Silijo nas ti in drugi vzroki, da prosimo pravične deželne vlade, naj presodi, kaj se ima zgoditi zarad naše ceste, na korist deželi in državi.“ —

G. cesarski namestnik je prav odkritosréno obljubil, da se nova cesta ne bode narejala, in stara opuščala, dokler svojih misli o tej zadevi ne razodenó gosposke in soseske. *)

— G. dr. Toman je dobil iz Križevcev pismo, v kterem ga je to staro hrvaško mesto izvolilo za svojega častnega meščana.

— V čitalničneji „besedi“ 8. dan t. m. na spomin tisočletnega godú slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, stopil je na oder najprvo g. dr. Toman. V primérnem prigovoru je tudi opominjal, naj bode ta važni večer rojstvo slovenske „matice,“ oznanjaváje, da se je uže oglasilo 40 Štajercev, ki podaré v ta namen po 50 glđ. Potem se je pod vodstvom g. Nedveda pel Ipavčev zbor: „Ilirija oživljena.“ Po zboru je bral g. dr. Bleiweis: „črtice iz življenja sv. Cirila in Metoda,“ spisal Fr. Levstik; za branjem je bil na vrsti češki zbor: „Šablenka brušena,“ zopet pod vodstvom g. Nedveda. Ta zbor je bil tako zeló všeč poslušavcem, da se je moral ponoviti. Konec te slovesnosti pa je bila zabavna igra: „zvesta do smrti,“ ali „vdova in vdovec,“ poslovenil dr. Bleiweis. Igrala sta dva gospoda, in dve gospodičini — sestri. Gospodje in gospodičine so imeli precej težko igranje, pa so prav dobro pogódili. Oznanjeno je bilo tudi pozdravilo po telegrafu iz tržaške čitalnice.

*) Kakor so nam povedali cesarski namestnik nj. ekscolencija g. baron Schloissnigg, potrdilo je Nj. veličanstvo uže 2. februarja t. l., da se presukne cesta od sv. Petra do Bistrice, in sploh da se popravi vsa cesta od sv. Petra do Reke. — Iz družih ust smo slišali, da bode to prizadevalo 280.000 glđ. stroškov. Vreda.

— Na dan sv. Metoda in Cirila je slovesno mašo v stolnej cerkvi služil g. prošt K. o. s. Cérkev je bila polna ljudi.

Trst. Čuli smo, kar bi nikdar ne bili verjeli, da je policija v Trstu čitalnici prepovedala „besedo,“ ktera je imela biti 9. dan t. m. na spomin sv. Cirila in Metoda in zato je „beseda“ predstavljena, da bode 15. dan t. m. ob 8. uri zvečer.

— Časnik „Triester Ztg.“ piše, da ni uslišana prošnja, ktero sta bila višemu sodnjemu dvoru podala gg. A. Antonac in Tedeschi, naj bi se jima še enkrat preiskala tiskarna pravda.

Dunaj. O dalmatinskem popotovanji Nj. veličanstva se čuje to-le: Nj. veličanstvo pride 8. aprila v Zader, od koder bode popotovanje po trih dnevih po suhem v Skradin k slovečemu slapu vode Krke, potem proti Kninu, od tod pa tretji dan proti Spletu. Ker v Dalmaciji le voli vozijo, zato pridejo z Dunaja popotni vozovi, ktere bodo peljali vozotajski (fuhrwesen) konji. Iz Spleta odpluje Nj. Veličanstvo na parniku v Omiš proti Dobrovniku, potem bode jéza na konjih preki Sutorine v Novi, in potlej na vojnem parniku v Kotar in Budvo ter nazaj na otoke.

— „Presse“ piše, da se čedalje bolj širi glas, da tisti deželni zbori, ki ne dovrše najsilnejšega dela do konca tega meseca, ostanejo zbrani do 15. aprila. — Ta list tudi piše: „gotovo je, da se državni zbor zopet snide maja meseca; menj gotovo pa je to, ali državni zbor ostane še zmirom oži, kakoršen je bil do zdaj, ali bode celoten. Da bi saj na videz (formell) mogel biti celoten, zato je treba, da se skliče erdeljski deželni zbor, in povabi, naj pošlje zastopnike na Dunaj. Naj potem voli državne poslance, ali naj se vpre, kakor ogerski in hrvaški, po februarjeveji ustavi dobi potlej državni zbor vendar na videz oblast, kakor da bi celoten bil.“

— 4. dan t. m. se je pričela sodnja preiskava na dr. Tkalca, njegovoga prvega pomočnika Našelskega, predstavljaveca Leskoveca in tiskarja Jožefa Holzwartha. Dr. Tkalac je poleg drugega rekel v svojem zagovoru: „menim, da ni mogoče dobre vlade pristuditi, ker sicer bi se moralo misliti, da vlada počenja kaj tacega, kar bi ji čast jemalo pri ljudéh. — Ogerska in Hrvaška nisti zmagani deželi, ampak sami sti pristopili v državno zvezo; toda rečeno je bilo, da je vpor leta 1848 državne pravice vzel Ogerskej in Hrvaškej; pismo Nj. veličanstva leta 1861 poslano ogerskemu zboru tega malo in dosti ne govori. Za Hrvaško se tudi ne more trditi, da je izgubila pravice, ker se ni vpirala Avstrii, ampak še le pomagala je, da se je vpor potlačil. Vendar se je djalo celó v državnem zboru, da salus publica (javna blagost) hoče, naj se ovrže hrvaška ustava; te misli pa ni najti ne v oktobrovem diplomu, niti v februarjevem patentu. — Jaz sem sin te dežele, ki je že 800 let bila vajena, da se je vladala po svojih zakonih, ktere je toliko kraljev zagotavljalo samozakonje (autonomijo) in celotnost. Moj oče, ded in preded so se borili z mečem in svetom za to ustavo, pod ktero sem se jaz porodil, vrha dorastel, in živel. Menim, da sodba v mojem domoljubji ne najde nezakonitega djanja; da me zaradi njega ne obsodi. Mnogo potov sem svojim ljubljnim rojakom svetoval, naj popusté misli, ktere so se mi zdele prazne. Boril sem se z ogerskimi in hrvaškimi listi za državno enoto, dobljeno po zakonitem potu, ker za drugo ne vém, in tudi je pripoznati ne morem, ako ima zakonito stanje biti zagotovljeno. Očita se mi, da februarjevo ustavo dolžim centralizma in nemčenja. Vémo, da se je dvakrat poskušalo v Avstrii podlogo našega državnega življenja ovreči in vpeljati centralizem. Tako se je godilo pod cesarjem Jožefom II. in med Bahovo vlado. Cesar Jožef je bil še na smertnej postelji sam ovrigel svojo besedo, in kakor se je začela 1859 na Laškem vojna,

razpadel je bil centralizem. Ozrimo se na Avstrijo, ki je narajena iz dežel, ktere imajo tako razne zakone, gospodarstva in narode! Celota se more ohraniti samo s tem, da se podá vsem politična in narodna ravnopravnost. Noben centralizem, bodi-si kakoršen koli hoče, ne more se v Avstrii opirati na ravnopravnost. Cesar Jožef II. je pritegnil, baron Bah je pritegnil, kako se je treba opirati na en sam narod, da bi se bilo mogoče obdržati; torej sta morala obá dajati prvenstvo enemu narodu pred družimi. Ne vem, ali se kdo brani biti Avstrijan, toda samo Avstrija ne sme biti niti nemška, niti madjarska. Kdor, kakor jaz, hoče, da obstane Avstrija, mora želeči, da bi se nobeden narod ne imel bati gospostva kacega drugega naroda. Ako pa kaka naprava (sistem) tega ne more, potlej menim, da bi mi storili politično hudodejstvo, ko bi ne povedali svoje misli, temuč djali sami sebi: naj le delajo, saj bodo kmalo na koncu.“ — Dostaviti je še, da list „Pozor“ v Zagrebu, kakor je zagrebška policija oznanila dunajskej sodbi, ni dobil tožbe zaradi tistega sestavka, zaradi kterege je v tožbi Tkalac, ker ga je bil porabil v „Ost und West,“ in Tkalac sam je opomnil, da tudi časnik „Slovo,“ ki izhaja v Levovu ni tožen zaradi sestavka, kterege je bil on iz njega vzél. Gospoda Našelsky in Leskovec (Slovenec) se dosti ne zagovarjata, opiráje se na dr. Tkalca, ki na-se jemlje skoraj vso odgovornost. 6. dan t. m. je bilo v preiskavi Tkalceve tožbe govorjenje o sestavku, vzetemu iz lista „Il Nazionale.“ Po dolgem zagovarjanji, v katerem je dr. Tkalac razlagal, da ta sestavek je največ le na turško vlado obrnen, stresel se je večkrat po vsem životu, in zgruzil se na zadnje, da so ga morali peljati iz dvorane. „Wanderer“ piše, da je uže tretji mesec zaprti dr. Tkalac oslabil na očéh, in da ga tudi zlata žila čedalje bolj muči; zato mu prijazno svetuje, naj bi Nj. veličanstva prosil milosti, da otme svoje zdravje, in da bode še mogel pisati. — List „Politik“ pripoveduje iz družih časnikov, da Nj. veličanstvo avstrijski cesar ne misli v poljskih zadevah popustiti Pruske in Ruske; ali pristavlja, da se to ne vé za gotovo. — „Glasnik“ piše, da Slovenec dr. J. Štefan, še ne 28 let star, postavljen je za rednega profesorja više matematike in naravoslovja na dunajskem vseučilišči.

— G. Jožef Schmied, vrednik časnika „Ost-deutsche Post“ obsojen je, da plača 15 gld. globe (denarne kazni) ali pa da bode 3 dni zaprt, in pomočnik g. Mihael Klapp, da plača 40 gld. globe, ali da bode 8 dni zaprt.

— Časnik „Donauzeitg.“ je razglasil okrožno pismo g. grofa Rechberga avstrijskem zastopnikom. V tem listu je odgovor okrožnemu listu (24. febr.) pruskega ministra g. pl. Bismarcka. Iz imenovanega pisma je videti, da g. grof Rechberg v zadnjih pruskih zadevah nikakor ni tiste misli, ktera bi všeč bila pruskemu ministru.

— „Wanderer“ piše, da so 3. dan t. m. na dunajskem kolodvoru prijeli tri poljske izseljence, ki so hoteli preki nemške zemlje iti domu vpornikom na pomoč. — Spodnje-avstrijsko poštno vodstvo je bilo novembra meseca lansk. l. službo vzelo poštnemu oficijalu g. Karlu Peternelu, ker je bil 25. septembra lansk. l. v „Wandererji“ na svitlo dal sestavek: „bramba osobne svobode, ali poštni oficijal za preiskovalnega komisarja.“ Pritožil se je bil zato, in kupčijsko ministerstvo ga je zopet vzelo v službo.

— Pravosodnji minister dr. Hein pišejo da je vsem sodbam dal na znanje, naj se po novem tiskarnem zakonu hitro ravná pri tiskarnih tožbah, dokler še med ljudmi niso pozabljeni sestavki, zaradi kterih je pravda.

Trojedina kraljevina. Prevzvišani vladika g. Strosmajer je zopet poklonil slovaškej matici 1000 gld. reškej in goriškej čitalnici pa vsakej po 100 gld.

Česka. Rajni grof Adalbert Deym je oporočil „Svato-borju,“ društvu za podporo čeških pisateljev, 1000 gld.

Ruska. Carski ukaz je izvolil vélicege kneza Konstantina za glavnega poveljnika v Poljskej, toda ostanejo tu tudi vse poprejšnje česti.

Poljska. „Presse“ piše, da Rus, po imenu Petrov, ki je bil uže mnogo let v Stašovu v državnej službi, pade Langieviču v roko. Pet dni ga je pri sebi držal vporni vojskovod, potem pa dal mu zapečateno pismo, ktero naj bi nesel velicemu knezu, kar je moral na svoje poštenje obljubiti. Oddal je to pismo Konstantinu 25. dan februarja, in povedal mu, da je Langievič rekel: „vemo, da nimamo dovolj moči, da bi se ustavljali Ruskej, ali naš brezupni bor naj pokaže Rusom, da si ne damo zdržema žaliti najsvetejših čutil, in da poleg vse velike sile se ne more zatreti narodnost, ki ima toliko živne moči v sebi.“ Pristavil je, da bi zdaj tudi prenarredbe v deželi nič ne pomogle, ker jih je Ruska uže 45 let várala. Petrov spoštljivo pripoveduje, da je Langievič vrlo izurjen vojščak. Tudi pišejo, da Ruska svojim častnikom nalašč na svitlo daje list vojaških dogodeb, v katerem je opominjano, da si vojaci morajo na vse kripilje prizadevati, da bi zadušili vpor, ki še vedno raste.

— Vojskovod in carski namestnik Nazimov neki da je na svitlo dal razglas, v kterem nagovarja kmete, naj vpornike lové in sodbam izročajo. Rusi pravijo da so pri Baranu uže spet prekoračili avstrijsko mejo, podčč konjika, ki še vpornik ni bil; celó da streljali so za njim. Avstrijske straže so jih zastonj ustavljale, in potem so pa tudi streljale na-nje.

— Čuti je, da ruski vojskovod Rzevuski iz Podolije in Volynije preki Vlodimierzja pelje 18.000 do 20.000 vojakov pomoči. Langievič je bil 1. dné t. m. pri Ząbkovicah, kjer je Ruse pod Ostrovskim razkropil, in hitro potlej razbil ruski oddelek, ki je bil prišel od Čestohava.

— „Nadvislanin“ piše, da je Langievič bil za poročnika (lajtnanta) pri pruskem topništvu, od koder je potem odšel v Berlin poslušat matematiko. Tu so poljski učenci dosti pripovedovali, koliko zmožnost ima za matematiko in kako vneto srce za republikanstvo. Podpiral ga je brat, in živel je največ le samotén. Oči so ga tako bolele, da ni mogel pisati, zato je iz glave številil (rajtal) najteže matematične naloge. Ko je ozdravel, spustil se je v Pariz, od koder je bil z vojskovodom Milbicem za pribočnika šel v Neapel h Garibaldi. Poznejše je bil učitelj poljske vojne učilnice, in denes je vojskovod in upanje poljskih vpornikov.

— Med Tarnovo in Skalo je Langievič zopet razmetal Ruse.

Varšava. Pripoveduje se, da so Varšavci dobili ukaz, naj se preskrbe s potrebno hrano za tri mesece.

Srbska. Med Avstrijo in Srbsko se je razmerje popoljšalo, torej bode v Belem gradu zopet avstrijski glavni konzul. — Komisija menda opravi svoje delo tako, da bode vsem po godi, ker je sklenila, da se ima trdnjaven prostor kar je najmenj mogoče razširiti, da bi ne bilo treba toliko hiš podreti, in da bi torej dežela ne imela preobilih stroškov.

Francozka. Časnik „France“ pravi 5. dan t. m. da ruskej vladi je res poslano pismo, v kterem je govorjenje, da se Francozka nadja od pravičnosti carja Aleksandra, naj umiri Poljsko na podlogi tistih zagotovil, ktera se ujemljó s pogodbami.

Italija. Antonelli se je hotel službi odpovedati, ali papež ni dovolil.

— O vprašanji, kako bode z Rimom, zopet začenjajo govoriti časopisi, ker papež čedalje bolj slabí, da se je neki batí bližnje smrti; zato je šlo — od kod, ne vemo, — v Pariz vprašanje, ali Francozka umakne vojake ali ne, ko bi se kaj tacega namerilo; Napoleon pa je odgovoril, da francozka vlada mora Petrovega stola vedno braniti.

Pruska. List „Staatsanzeiger“ piše, da so Poljaci po vsem Poznanskem pripravljani za vpor; da poljski ščuváji ljudi izpodbadajo; da se ne more za gotovo zvedeti, kje in kako se vojuje; da ni mogoče niti vojske pošiljati, kamor bi trebalo, niti povsod braniti vpornikom čez mejo; naj se torej zbere več vojske, da se mir zagotovi.

Bavarska. „Presse“ piše, da bavarska in badenska vlada se vpirati prusko-ruskej zvezi, ker bi Nemcem bila nevarna.

Grška. Najbrže stopi med vladajoče tudi mladi Grivas; njegova stranka bi najraja hotela republiko.

— „Presse“ piše, da so zalezli skrivno družbo, osnovano v korist bavarske dinastije. Policija neki da je preiskavala hišo bavarskega konzula Bernaua, pri kterem je dobila vse zarotnike zapisane; Bernau da je bil uže dobil iz Bavarskega 800.000 drahem. Njega in še nekaj družih so zaprli. Narodni zbor je dovolil 6 milijonov na posodo vzeti, in sklenil, da vojska in narodna straža še enkrat priseže. V Mesenii in Lakonii se pripravljajo za vpor. Vojskovod Hahn je neki izvoljen za poveljnika narodne straže.

Amerika. List „Newyork Times“ pravi, da vlada, ako bi se južna država utegnila pripoznati, bode to umela, kakor da bi se napovedala vojna.

Loterija 7. marca 1863.

Dunaj: 6, 58, 3, 33, 36.

Gradec: 51, 29, 69, 26, 63.

Dunajska borza

7. marca 1863.

Državni papir.		Denar	Blago	Bankne akcije		Denar	Blago	Tem. Slav.		Denar	Blago	Kneza Windišgr.		Denar	Blago				
5%	avst. vr.	69.45	69.55	808.00	810.00	74.25	74.75	74.50	75.00	21.50	22.00	81.80	81.90	23.50	24.00				
5%	nacional	81.80	81.90	190.90	191.00	74.50	75.00	72.50	73.00	23.50	24.00	97.00	98.00	16.75	17.00				
5%	žrka B.	97.00	98.00	235.00	235.50	72.50	73.00	73.25	73.60	Gotov denar.									
5%	šerka B.	97.00	98.00	271.00	272.00	73.25	73.60	72.50	73.00										
5%	lombardo-benešk.	103.50	104.50	131.00	131.25	Srečke.		Kreditne		135.50	135.60	15.85	15.90	Novi zlati (cekini)		5.50	5.51		
5%	beneško posojilo	93.00	94.00	153.00	153.50	Parobrodne		99.50	100.00	122.00	122.50	9.25	9.26	Stari „		5.50	5.51		
5%	metalike	75.20	75.30	Dolžna pisma za odvezo zemljišč.		Tržaške		122.00	122.50	97.00	98.00	16.95	16.00	Napoleonodorji		9.48	9.50		
M.	komske obresti	16.75	17.00	87.75	88.00	Kneza Esterhaza		97.00	98.00	37.50	38.00	9.48	9.50	Suvrendorji		9.72	9.75		
Srečke	leta 1839	154.00	154.50	86.00	86.50	„ Salma		37.50	38.00	39.00	39.25	11.58	11.62	Ruski imperijali		1.72 1/2	1.73 1/2		
„	1854	92.75	93.00	87.25	87.75	„ Palify-a		39.00	39.25	36.75	37.00	115.00	115.25	Pruski Friderikdorji		9.72	9.75		
„	1860	93.95	94.00	87.75	88.25	„ Clary-a		36.75	37.00	36.75	37.00	Angl. sovren		11.58	11.62	Pruska kasna asignacija		1.72 1/2	1.73 1/2
5%	100 gld.	95.15	95.30	86.00	86.50	Grofa St. Genois-a		36.75	37.00	36.50	37.00	Srebro		115.00	115.25	Srebrna		115.00	115.25
5%	posojila na davke	94.80	95.00	75.25	75.75	Budimske		36.50	37.00										
Obrtnijske akcije.																			
Kreditne akcije		217.30	217.40																

Odgovorni vrednik, lastnik in založnik Miroslav Vilhar. — Tisk Egerjev.